

Warszawa, 11-12-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

KMPT.574.4.2025.DK

Pan

Rafał Trzaskowski

Prezydent m.st. Warszawy

Szanowny Panie Prezydencie,

w nawiązaniu do pisma mojego Zastępcy Wojciecha Brzozowskiego z 14 listopada 2025 r., KMPT.574.4.2025.PP, dotyczącego wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur (dalej: KMPT, Krajowy Mechanizm) w Izbie Wytrzeźwień Stołecznego Ośrodka dla Osób Nietrzeźwych w Warszawie, przesyłam do Pana wiadomości pismo Dyrektora placówki Sławomira Nowickiego z 3 grudnia 2025 r., DPC.0910.4117.2025.DWI. Zarówno treść, jak i ton tej odpowiedzi na raport KMPT budzą mój stanowczy sprzeciw i nie mogą pozostać bez reakcji.

Na wstępie należy wyjaśnić, że Rzecznik Praw Obywatelskich wykonuje funkcje krajowego organu do spraw zapobiegania torturom (krajowego mechanizmu prewencji tortur), za pomocą wyspecjalizowanego Zespołu – Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur. Przedstawiciele KMPT działają więc z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich i w jego imieniu.

Wizytacja KMPT przeprowadzona w dniach 1–3 lipca 2025 r. w Stołecznym Ośrodku dla Osób Nietrzeźwych w Warszawie miała na celu sprawdzenie stanu wdrożenia zaleceń wydanych po poprzedniej wizytacji placówki w maju 2024 r. W dniu zakończenia tej wizyty delegacja KMPT przedstawiła Dyrektorowi placówki wstępne wnioski z jej pracy, do których ustosunkował się on w znacznej mierze negatywnie, bez merytorycznego uzasadnienia.

Z kolei lektura odpowiedzi na raport z wizytacji przeprowadzonej w dniach 1–3 lipca 2025 r. wskazuje, że nie wdrożono większości rekomendowanych działań naprawczych, a szereg odnotowanych kwestii budzących obawy KMPT (w tym te dotyczące sposobu stosowania przymusu bezpośredniego wobec pacjentów) utrzymuje się w dalszym ciągu, narażając podopiecznych placówki na ryzyko tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego i poniżającego traktowania albo karania.

Ponadto otrzymana odpowiedź na raport zawiera liczne sformułowania i opinie o charakterze emocjonalnym, zaczepnym i obraźliwym, jednoznacznie niemieszczące się w standardach urzędowej korespondencji. Znalazły się tam chociażby następujące uwagi: „kontrolę prowadzone przez pracownice KMPT są jedynymi znanymi mi kontrolami działającymi w trybie inkwizycyjnym” oraz „sam fakt podpisania umowy o pracę w słuszenie szanowanym Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich nie powoduje nabycia wszechwiedzy i wszechkompetencji, pozwalających negatywnie oceniać działalność kontrolowanych jednostek”. Dyrektor placówki określa nieodpowiadające mu zalecenia jako „żenujące”, a nieomówienie w raporcie zagadnienia, które sam uznaje za istotne, jako „kuriozum”. Twierdzi, że realizacja zalecenia o wywieszeniu tablic informacyjnych również w językach innych niż polski oznaczałaby wyprodukowanie i wyeksponowanie tablic w 74 językach – choć z raportu żadną miarą nie wynika, że KMPT oczekuje tłumaczenia na wszystkie języki, którymi posługiwali się cudzoziemcy przebywający w placówce – i ironizuje, że „obiekt nie posiada tylu wolnych ścian, na których można byłoby tyle tablic zawiesić, chyba, żeby miały one rozmiar na tyle mały, że uniemożliwiałoby to zapoznanie się z naniesionym na nie tekstem”. Takich niestosownych wypowiedzi można znaleźć w załączonym piśmie znacznie więcej.

Wypowiedzi te są niedopuszczalne nie tylko z perspektywy poziomu oczekiwanego dialogu (który jest prawnym obowiązkiem wynikającym z postanowień art. 22 Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur, dalej jako: Protokół fakultatywny¹), ale też z punktu widzenia kultury osobistej i profesjonalnej postawy, oczekiwanej od osoby kierującej instytucją publiczną. Świadczą o pogardliwym stosunku do urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich oraz nieznajomości lub lekceważeniu postanowień Protokołu fakultatywnego. Ponadto szkodzą wizerunkowo instytucji Stołecznego Ośrodka dla Osób Niezręcznych w Warszawie oraz Miasta Stołecznego Warszawy. Zgodnie bowiem

¹ Zob. Protokół fakultatywny do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192).

z przyjętą na szczeblu międzynarodowym metodologią prac KMPT jego działalność jest transparentna, a raporty z wizytacji, wraz z odpowiedziami na raport, upubliczniane są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej RPO, o czym adresaci raportów są informowani zarówno w czasie rozmów podsumowujących wizytę, jak i w piśmie przewodnim do raportu.

Z uwagi na powyższe zwracam się do Pana Prezydenta z prośbą o pilne podjęcie działań, które doprowadzą do wyeliminowania nieprofesjonalnego poziomu komunikacji ze strony kierownictwa placówki oraz umożliwią wdrożenie zaleceń KMPT, zgodnie z postanowieniami Protokołu fakultatywnego.

Ponadto, na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich², uprzejmie proszę o udzielenie informacji o podjętych w tej sprawie działaniach.

Załącznik: 1

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

² Dz. U. z 2024 r. poz. 1264.